

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/81/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5121203897
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Hartelová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5121203897.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Zuzany Hartelovej a členiek senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a JUDr. Táne Rapčanovej, v právnej veci navrhovateľa: R. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom P. XXX/XX, S. Q., zastúpeného splnomocneným zástupcom JUDr. Ing. Ondrejom Sýkorom, nar. XX. XX. XXXX, bytom H. J. XXX/XX, W. - W., adresa pre doručovanie: A. P. XXX/X, W., o potvrdenie vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 7Vyd/1/2021-21 zo dňa 20. mája 2021, takto

rozhodol:

uznesenie okresného súdu potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Žilina uznesením č. k. 7Vyd/1/2021-21 zo dňa 20. 05. 2021 návrh navrhovateľa na potvrdenie vydržania vlastníckeho práva zamietol a žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení konštatoval, že navrhovateľ sa návrhom doručeným súdu dňa 04. 05. 2021 domáhal vydania uznesenia o potvrdení vydržania na spoluvlastnícky podiel B1 1/3 k nehnuteľnostiam v okrese W., obec P., katastrálne územie P., evidovaným na LV č. XXX ako EKN Parcela číslo 339/41 orná pôda o výmere 467 m² a EKN parcela č. 339/42 orná pôda o výmere 234 m². Uviedol, že predmetný spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam nadobudol v roku 1997 titulom nezachovanej písomnej darovacej zmluvy od svojej matky E. D., rod. B., nar. XX. XX. XXXX, zomrelej XX. XX. XXXX. Jeho matka nadobudla predmetný spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam na základe nedochovanej darovacej zmluvy z roku 1951 od svojej matky I. B., rod. R., zomrelej XX. XX. XXXX, ktorá bola výsledkom reálnej delby v prírode medzi pôvodným pozemno-knižným vlastníkom L. T., rod. T. a I. B., rod. R. v dávnej minulosti pred 01. 01. 1951, za účinnosti uhorského obyčajového práva. Začiatok oprávnenej držby navrhovateľ odvodzoval od uvedeného právneho nadobúdacieho titulu, nezachovanej písomnej darovacej zmluvy, ktorý však bol spôsobilý v ňom vyvolať a aj vyvolať vnútorné psychické presvedčenie, že mu vec vlastnícky patrí a nakoľko so zreteľom na všetky okolnosti, ani pri vynaložení všetkej opatrnosti, nenadobudol žiadne pochybnosti o svojom práve a dobromyseľnosti, uchoпил sa svojej držby. Od uvedenej doby je dobromyseľný o tom, že vec mu vlastnícky patrí, užíva predmetné nehnuteľnosti pokojne, dobromyseľne a nerušene ako svoje vlastné, nikto mu v úžitku nikdy nebránil, ani do výkonu jeho vlastníckeho práva nezasahoval a nezasahuje, na základe čoho nadobudol vlastnícke právo vydržaním podľa § 134 Občianskeho zákonníka, najneskôr dňom 04. 06. 1997, so započítaním oprávnenej držby jeho právneho predchodcu.

Súd v súlade s ust. § 359e ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „C. m. p.“) preskúmal či navrhovateľ osvedčil, že nadobudol vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam vydržaním aplikujúc ust. § 134 ods. 1, 3 Občianskeho zákonníka, a potom čo dospel k záveru, že navrhovateľ neosvedčil, že splnil predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vydržaním (§

359f ods. 1 C. m. p.), a teda nie sú splnené podmienky na vydanie vyzývacieho uznesenia podľa § 359f ods. 1 C. m. p., návrh navrhovateľa podľa § 359e ods. 2 C. m. p. zamietol.

Súd po oboznámení sa s navrhovateľom predloženými dôkazmi dospel k záveru o rozpore tvrdení navrhovateľa s obsahom predložených listín. Navrhovateľ tvrdil, že jeho stará matka bola I. B., rod. R., podľa predložených pozemnoknižných vložiek však jednou zo spoluvlastníkov tam evidovanej nehnuteľnosti bola I. B. J., rod. E.. Podľa zápisu v pozemno-knižnej vložke I. B. zároveň previedla celý svoj spoluvlastnícky podiel 1/3 na predmetnej nehnuteľnosti v roku 1943 na inú osobu (H. s nečitateľným priezviskom). Z uvedeného dôvodu sa nemohla následne s ďalšou podielovou spoluvlastníčkou L. T. dohodnúť na reálnej deľbe tejto nehnuteľnosti. Žalobca túto reálnu deľbu zároveň žiadnym spôsobom nepopísal a ani neosvedčil. Ak by uvedená I. B. bola právnou predchodkyňou navrhovateľa, pokiaľ nebola vlastníkom podielu 1/3 na predmetnej nehnuteľnosti, nemohla túto nedochovanou darovacou zmluvou z roku 1951 previesť na svoju dcéru a tá následne na navrhovateľa.

Tvrdeniam o reálnej deľbe predmetnej nehnuteľnosti a o spoluvlastníctve I. B. (a následnému darovaniu) odporuje podľa súdu aj zápis na LV č. XXX kat. úz. P., kde pri navrhovateľovi ako spoluvlastníkovi je uvedený titul nadobudnutia darovacia zmluva a PK parc. 2451 B2, B4 v pkn. vložke XXX. Navrhovateľ svoj podiel 2/3 nadobudol od H. s nečitateľným priezviskom vedeného v pkn. vložke č. XXX pod B2 a B4 čo vyvracia tvrdenia navrhovateľa o reálnej deľbe medzi I. B. a L. T., keďže I. B. nebola spoluvlastníčkou nehnuteľnosti.

V súvislosti s tvrdením nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach evidovaných na LV č. XXX v kat. úz. P. v roku 1997 titulom nezachovanej písomnej darovacej zmluvy od matky, súd napokon poukázal na to, že v zmysle zákona č. 264/1992 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky zákonník, zrušuje zákon o štátnom notárstve a o konaní pred štátnym notárstvom (notársky poriadok) a menia a dopĺňajú niektoré ďalšie zákony, sa od 01. 01. 1993 pre nadobudnutie vlastníctva popri prevodnej zmluve vyžaduje aj jej vklad do katastra nehnuteľností. Navrhovateľ tak nemohol byť v čase uzavretia tejto zmluvy bez jej následného vkladu do katastra nehnuteľností dobromyseľný, že túto nadobudol, a teda nemohol založiť svoju dobrú vieru, že je vlastníkom tejto nehnuteľnosti.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 C. m. p.

2. Proti tomuto uzneseniu podal navrhovateľ odvolanie, ktorým sa domáhal jeho zrušenia a uloženia povinnosti súdu prvej inštancie vydať vyzývacie uznesenie podľa § 359f C. m. p.

Odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil.

Namietal hodnotenie dôkazov okresným súdom a uviedol, že k reálnej deľbe došlo medzi I. B., rod. R. a L. T., rod. T. v dávnej minulosti, pred 01. 01. 1951, za účinnosti obyčajového práva. K reálnej deľbe došlo ešte pred prevodom vlastníckeho práva z roku 1943, na ktorý poukazuje súd. Prevod spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1/3 nedochovanou darovacou zmluvou z roku 1951 bol následne medzi I. B., rod. R. a jej dcérou E. D., rod. B., jeho matkou. Tieto skutočnosti nemajú nijaký vplyv na nadobúdacie tituly vlastníckeho práva k spoluvlastníckemu podielu o veľkosti 2/3.

Pokiaľ ide o rozhodnutie správy katastra o povolení vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, toto nie je rozhodnutím, s ktorým by zákon spájal vznik účinnosti zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci. Účinnosť zmluvy - obligačno-právne následky nastali platným prijatím návrhu na uzavretie zmluvy.

Poukázal na to, že s vecou nakladá ako so svojou vlastnou, vykonáva právo pre seba a je vo všetkých ohľadoch dobromyseľný o tom, že vec mu vlastnícky patrí, teda užíva predmetné nehnuteľnosti pokojne, dobromyseľne a nerušene ako svoje vlastné, nikto mu v úžitku nikdy nebránil, ani do výkonu jeho vlastníckeho práva nezasahoval a nezasahuje, na základe čoho nadobudol vlastnícke právo vydržaním podľa § 134 Občianskeho zákonníka.

Nevydanie vyzývacieho uznesenia podľa § 359f C. m. p. je podľa navrhovateľa v rozpore s účelom novely Civilného mimosporového poriadku zákonom č. 68/2021 Z. z.

3. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávneným účastníkom konania (§ 362, § 359 C. s. p., § 7, § 359c ods. 2 C. m. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 2 C. s. p., § 59 ods. 1 C. m. p.) preskúmal uznesenie okresného súdu v rozsahu podľa § 65, § 66 C. m. p. a napadnuté uznesenie podľa § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správne potvrdil, vyhodnotiac odvolanie navrhovateľa ako nedôvodné.

4. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, odvolania navrhovateľa a obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval pri rozhodovaní o návrhu navrhovateľa na

potvrdenie vydržania nehnuteľností označených v návrhu správne, správne vyhodnotil podstatné skutkové okolnosti, správne aplikoval právnu normu a svoje rozhodnutie i náležite odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, preto sa podľa § 387 ods. 2 C. s. p. obmedzuje len na konštatovanie správnosti dôvodov vedúcich súd prvej inštancie k zamietnutiu návrhu navrhovateľa.

5. Pre zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia, v nadväznosti na odvolacie námietky navrhovateľa odvolací súd konštatuje, že nezistil naplnenie odvolacích dôvodov navrhovateľa.

6. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) C. s. p., t. j. nesprávne skutkové zistenia vyvedené z vykonaného dokazovania, predstavuje také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke, a ktoré nemali v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenie nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 C. s. p., a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplývali ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov (logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov strán alebo ktoré vyšli inak najavo z hľadiska dôležitosti, zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení Civilného sporového poriadku o vykonávaní dokazovania).

7. Právne posúdenie veci je činnosť súdu, pri ktorej súd aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, t. j. ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil.

8. Pokiaľ ide o skutkové zistenia súdu prvej inštancie, tieto v celom rozsahu zodpovedajú vykonanému dokazovaniu. Navrhovateľ v odvolaní v podstate reagoval len na záver súdu prvej inštancie, že pokiaľ I. B. ako jedna z pozemno-knižných podielových spoluvlastníčok pozemnoknižnej parcely č. 2451, zapísanej v pozemno-knižnej vložke č. XXX, kat. úz. P. (ďalej len pozemnoknižná parcela), z ktorej boli vytvorená E KN parcely č. 339/41 a 339/42, zapísané na LV č. XXX, kat. úz. P., ktorých vydržanie je predmetom konania, v roku 1943 previedla svoj spoluvlastnícky podiel na inú osobu (H. H.), nemohla sa následne s ďalšou podielovou spoluvlastníčkou, L. T., dohodnúť na reálnej deľbe. Tento záver považoval za nesprávny s poukazom na to, že k reálnej deľbe nehnuteľností (v pozemnoknižnom stave) došlo ešte pred rokom 1943. Uvedené tvrdenie však nie je spôsobilé ovplyvniť vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. Ako správne konštatoval súd prvej inštancie, navrhovateľ žiadnym spôsobom nepreukázal, ale ani len neosvedčil, že k reálnej deľbe medzi pozemnoknižnými podielovými spoluvlastníkmi skutočne došlo, ani bližšie nešpecifikoval kedy malo k reálnej deľbe dôjsť (v návrhu navrhovateľ uviedol len, že to bolo pred rokom 1951, následne v reakcii na rozhodnutie súdu uviedol, že k reálnej deľbe došlo ešte pred rokom 1943). Pokiaľ ide o reálnu deľbu, odvolací súd v tejto súvislosti dodáva, že navrhovateľ tvrdí reálnu deľbu medzi I. B. a L. T., tieto však neboli jedinými podielovými spoluvlastníčkami pozemnoknižnej parcely č. 2451, kat. úz. P. Okrem menovaných bol podielovým spoluvlastníkom, rovnako v podiele 1/3, aj H. H., na ktorého následne v roku 1943 I. B. previedla svoj podiel kúpno-predajnou zmluvou. Pokiaľ I. B. previedla svoj spoluvlastnícky podiel (v prípade ak by skutočne došlo k reálnej deľbe pred rokom 1943, potom zrejme celý svoj podiel) na H. H., nemohla ho následne v roku 1951 previesť na matku navrhovateľa. Odvolací súd pritom poukazuje na zásadné zistenie okresného súdu, a to, že navrhovateľ odvodzuje svoje vlastnícke právo od svojej starej matky I. B., rod. R., avšak spoluvlastnícke právo k pozemnoknižnej parcele, z ktorej boli vytvorené parcely, ktoré sú predmetom konania, svedčalo I. B. J., rod. E., na ktoré zistenie navrhovateľ v odvolaní žiadnym spôsobom nereagoval. Uvedený zápis v pozemkovej knihe spochybňuje tvrdenie navrhovateľa, že podielovou spoluvlastníčkou sporných nehnuteľností bola jeho stará matka I. B., rod. R..

9. Odvolateľ v odvolaní namietal i záver súdu o absencii dobromyseľnosti vo vzťahu k darovacej zmluve, ktorou mal v roku 1997 nadobudnúť vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam od svojej matky, pričom poukazoval na obligačnoprávne účinky zmluvy o prevode nehnuteľností. Odvolací súd súhlasí s navrhovateľom, že rozhodnutie správy katastra o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností nie je rozhodnutím, ktoré je z hľadiska obligačných právnych účinkov podmienkou pre

nadobudnutie účinnosti zmluvy. Okrem obligačnoprávných účinkov zmluvy je však potrebné rozlišovať aj vecnoprávne účinky zmluvy, pričom v prípade zmluvy o prevode vlastníckeho alebo iného majetkového práva k nehnuteľnostiam, je podmienkou toho, aby k vecne právnym následkom došlo, právoplatné rozhodnutie správy katastra nehnuteľností o povolení vkladu takéhoto práva do katastra nehnuteľností. Dôležitosť tohto rozhodnutia je potvrdená tak v § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom v dobe, kedy malo k uzavretiu darovacej zmluvy dôjsť), ako aj v § 28 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) (viď aj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 124/2003, 2Cdo 184/2005). Účinky vkladu podľa § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka spočívajú v nadobudnutí vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, t. j. vo vecnoprávných následkoch, nie v obligačnoprávných následkoch (v účinnosti) zmluvy, ktoré nastanú platným prijatím návrhu na uzavretie zmluvy (§ 44 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ak právny poriadok pre nadobudnutie vlastníckeho práva vyžaduje právoplatné rozhodnutie správy katastra nehnuteľností o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech nadobúdateľa nehnuteľnosti, pokiaľ k takémuto rozhodnutiu nedôjde, nemožno dospieť k záveru, že nadobúdateľ nemohol ani pri vynaložení všetkej opatrnosti nadobudnúť pochybnosti o svojom práve, a teda, že je dobromyseľný v tom, že vlastnícke právo k nehnuteľnosti nadobudol (neznalosť zákona neospravedlňuje).

10. Ako nedôvodnú odvolací súd vyhodnotil i odvoláciu námietku navrhovateľa vytykajúcu súdu prvej inštancie nesprávne právne posúdenie, keď súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní aplikoval správne ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce inštitút vydržania a tieto i správne vyložil. Rovnako odvolací súd nezistil pochybenie okresného súdu ani pokiaľ ide o procesný postup súdu predchádzajúci vydaniu napadnutého rozhodnutia.

11. Vychádzajúc z uvedených skutočností a záverov, odvolací súd, v celom rozsahu sa stotožniac s napadnutým uznesením okresného súdu, toto ako vecne správne potvrdil.

12. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C. s. p., v spojení s § 58, § 52 C. m. p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. V tejto súvislosti odvolací súd zároveň dodáva, že jediným účastníkom konania v danom štádiu konania je navrhovateľ.

13. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1, 2 C. s. p.)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania. (§ 76 C. m. p.)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 C. s. p.)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 C. s. p.)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 C. s. p.)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 C. s. p.)